

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

01.10.2024 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

БНР

✓ **Васил Велев: Заплатите се изработват. Популизъм е политиците да ги увеличават**

Заплатите се изработват! Популизъм е, че политиците щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото **заплатите се вдигат с работа и квалификация.**

Това заяви пред БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), и обясни:

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. **Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд** - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. **Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи.** Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. **В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента.** Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - **вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с високвалифицирания труд.** Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. **Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос.** Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиците се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите".

"Това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от брутната, изчислена по формулата в Кодекса на труда. Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват брутната минимална с брутната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не брутна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева. ... И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, **минималната заплата трябва да е между 670 и 800 лева.** И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", смята председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Васил Велев подчерта, че **има много индикации за посивяване на бизнеса в България:**

"Когато посланието от политиците е, че няма нужда да работите повече - ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Ако заплатите, които държавата казва, че трябва да се платят, не се изработват, има два начина - или да се вдигне цената на изработеното, или да се съкратят работници и да се свие производството, а най-накрая да се затвори или избяга в друга държава, а ако е малко предприятие - да се скрие в сивата зона на бизнеса. **Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо.** Бягството на бизнес от България не е спряло. **Ние знаем за още няколко международни компании, които се готвят да напуснат страната.** Това е защото имаме обидно послание за хората в страната, че половината са неквалифицирани и без трудови навици, затова получават минимална работна заплата".

Според него **българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България:**

"Защото тук посланието е, че няма нужда да работите, защото ще получите пак толкова. **Трябва мотивация!** Никой не трябва да се старее за минимална заплата, трябва да се старее да работи за няколко пъти по толкова, трябва да се

квалифицира, за да получава повече. **Но когато системата е направена така, че човек и да се квалифицира, и да се труди повече - пак получава същото, тогава той се демотивира".**

Интервюто на Стефан Кунчев с Васил Велев в предаването "12+3" и анкета на кореспонденти на БНР в страната можете да чуете [ТУК](#).

[Топ вест](#)

✓ Васил Велев: Заплатите се изработват. Популизъм е политиците да ги увеличават

Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи

Заплатите се изработват! Популизъм е, че политиците щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация.

Това заяви пред БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), и обясни:

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с високвалифицирания труд. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос. Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиците се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите".

"Това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от брутната, изчислена по формулата в Кодекса на труда. Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват брутната минимална с брутната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не брутна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева. ... И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, минималната заплата трябва да е между 670 и 800 лева. И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", смята председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Васил Велев подчерта, че има много индикации за посивяване на бизнеса в България:

"Когато посланието от политиците е, че няма нужда да работите повече - ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Ако заплатите, които държавата казва, че трябва да се платят, не се изработват, има два начина - или да се вдигне цената на изработеното, или да се съкратят работници и да се свие производството, а най-накрая да се затвори или избяга в друга държава, а ако е малко предприятие - да се скрие в сивата зона на бизнеса. Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло. Ние знаем за още няколко международни компании, които се готвят да напуснат страната. Това е защото имаме обидно послание за хората в страната, че половината са неквалифицирани и без трудови навици, затова получават минимална работна заплата".

Според него българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България:

"Защото тук посланието е, че няма нужда да работите, защото ще получите пак толкова. Трябва мотивация! Никой не трябва да се старее за минимална заплата, трябва да се старее да работи за няколко пъти по толкова, трябва да се квалифицира, за да получава повече. Но когато системата е направена така, че човек и да се квалифицира, и да се труди повече - пак получава същото, тогава той се демотивира".

✓ Васил Велев: Заплатите се изработват. Популизъм е политиките да ги увеличават

Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи

Заплатите се изработват! Популизъм е, че политиките щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация.

Това заяви пред БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), и обясни:

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с висококвалифицирания труд. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос. Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиките се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите".

"Това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от брутната, изчислена по формулата в Кодекса на труда. Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват брутната минимална с брутната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не брутна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева. ... И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, минималната заплата трябва да е между 670 и 800 лева. И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", смята председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Васил Велев подчерта, че има много индикации за посивяване на бизнеса в България:

"Когато посланието от политиките е, че няма нужда да работите повече - ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Ако заплатите, които държавата казва, че трябва да се платят, не се изработват, има два начина - или да се вдигне цената на изработеното, или да се съкратят работници и да се свие производството, а най-накрая да се затвори или избяга в друга държава, а ако е малко предприятие - да се скрие в сивата зона на бизнеса. Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло. Ние знаем за още няколко международни компании, които се готвят да напуснат страната. Това е защото имаме обидно послание за хората в страната, че половината са неквалифицирани и без трудови навици, затова получават минимална работна заплата".

Според него българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България:

"Защото тук посланието е, че няма нужда да работите, защото ще получите пак толкова. Трябва мотивация! Никой не трябва да се старее за минимална заплата, трябва да се старее да работи за няколко пъти по толкова, трябва да се квалифицира, за да получава повече. Но когато системата е направена така, че човек и да се квалифицира, и да се труди повече - пак получава същото, тогава той се демотивира".

✓ Васил Велев: Заплатите се вдигат с работа и квалификация, а не от политиците

„Заплатите се вдигат с работа и квалификация, а не от политиците. Популизъм е, че политиците щели да увеличат заплатите на хората. Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация.“ Това каза Васил Велев, председател на [Асоциацията на индустриалния капитал в България](#)

По думите му, никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата, защото тя е за най-ниско квалифицирания труд.

„Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано?“, попита Велев.

Това, което в момента се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от brutната, изчислена по формулата в Кодекса на труда.

Заплатите се вдигат с работа и квалификация, а не от политиците

„Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не brutна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева“, допълни той.

Има много индикации за посивяване на бизнеса в България

„Когато посланието от политиците е, че няма нужда да работите повече ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло, защото имаме обидно послание за хората в страната“, каза още Васил Велев.

Според него българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България.

✓ Васил Велев, АИКБ: Има много индикации за посивяване на бизнеса в България

"Заплатите се изработват! Популизъм е, че политиците щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация."

Това мнение изрази пред БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), и уточни:

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с висококвалифицирания труд. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос. Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиците се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите", посочи експертът.

По думите му това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от brutната, изчислена по формулата в Кодекса на труда.

"Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват brutната минимална с brutната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не brutна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева. ... И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, минималната заплата трябва

да е между 670 и 800 лева. И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", отбеляза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Велев бе категоричен, че има много индикации за посивяване на бизнеса в България:

"Когато посланието от политиките е, че няма нужда да работите повече - ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Ако заплатите, които държавата казва, че трябва да се платят, не се изработват, има два начина - или да се вдигне цената на изработеното, или да се съкратят работници и да се свие производството, а най-накрая да се затвори или избяга в друга държава, а ако е малко предприятие - да се скрие в сивата зона на бизнеса. Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло. Ние знаем за още няколко международни компании, които се готвят да напуснат страната. Това е защото имаме обидно послание за хората в страната, че половината са неквалифицирани и без трудови навици, затова получават минимална работна заплата".

Специалистът смята, че българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България.

Днес

✓ Никой не трябва да се стреми да получава МРЗ, заяви Васил Велев

"Заплатите се изработват. Популизъм е, че политиките щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация". Това каза за БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива.

В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с висококвалифицирания труд.

Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос. Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиките се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите. Това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от brutната, изчислена по формулата в Кодекса на труда. Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват brutната минимална с brutната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не brutна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева. И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, минималната заплата трябва да е между 670 и 800 лева. И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", коментира Велев

"Когато посланието от политиките е, че няма нужда да работите повече - ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Ако заплатите, които държавата казва, че трябва да се платят, не се изработват, има два начина - или да се вдигне цената на изработеното, или да се съкратят работници и да се свие производството, а най-накрая да се затвори или избяга в друга държава, а ако е малко предприятие - да се скрие в сивата зона на бизнеса. Посивяването на бизнеса ние го инициираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло. Ние знаем за още няколко международни компании, които се готвят да напуснат страната. Това е защото имаме обидно послание за хората в страната, че половината са неквалифицирани и без трудови навици, затова получават минимална работна заплата. Защото тук посланието е, че няма нужда да работите, защото ще получите пак толкова. Трябва мотивация! Никой не трябва да се старее за минимална заплата, трябва да се старее да работи за няколко пъти по толкова, трябва да се квалифицира, за да получава повече. Но когато системата е направена така, че човек и да се квалифицира, и да се труди повече - пак получава същото, тогава той се демотивира", каза още Велев.

✓ Васил Велев: Заплатите се изработват. Популизъм е политиците да ги увеличат

"Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи"

Заплатите се изработват! Популизъм е, че политиците щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация. Това заяви пред БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), и обясни:

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с висококвалифицирания труд. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос. Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиците се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите".

"Това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от брутната, изчислена по формулата в Кодекса на труда. Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват брутната минимална с брутната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не брутна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева. ... И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, минималната заплата трябва да е между 670 и 800 лева. И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", смята председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Васил Велев подчерта, че има много индикации за посивяване на бизнеса в България:

"Когато посланието от политиците е, че няма нужда да работите повече - ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят. Ако заплатите, които държавата казва, че трябва да се платят, не се изработват, има два начина - или да се вдигне цената на изработеното, или да се съкратят работници и да се свие производството, а най-накрая да се затвори или избяга в друга държава, а ако е малко предприятие - да се скрие в сивата зона на бизнеса. Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло. Ние знаем за още няколко международни компании, които се готвят да напуснат страната. Това е защото имаме обидно послание за хората в страната, че половината са неквалифицирани и без трудови навици, затова получават минимална работна заплата".

Според него българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България:

"Защото тук посланието е, че няма нужда да работите, защото ще получите пак толкова. Трябва мотивация! Никой не трябва да се старее за минимална заплата, трябва да се старее да работи за няколко пъти по толкова, трябва да се квалифицира, за да получава повече. Но когато системата е направена така, че човек и да се квалифицира, и да се труди повече - пак получава същото, тогава той се демотивира".

[Блиц](#)

✓ Родният бизнес каза сигурния начин за повишаване на заплатата

„Заплатите се вдигат с работа и квалификация, а не от политиците. Популизъм е, че политиците щели да увеличат заплатите на хората. Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация.“

Това каза **Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България.**

По думите му, никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата, защото тя е за най-ниско квалифицирания труд.

„Такава заплата не трябва да е цел на 50% българи, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи.

Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано?“, попита Велев.

Това, което в момента се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от brutната, изчислена по формулата в Кодекса на труда.

Заплатите се вдигат с работа и квалификация, а не от политиките

„Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не brutна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева“, допълни той.

Има много индикации за посивяване на бизнеса в България

„Когато посланието от политиките е, че няма нужда да работите повече ние ще ви вдигнем заплатите, хората не се квалифицират и не работят.

Посивяването на бизнеса ние го индицираме на пазара на труда много отчетливо. Бягството на бизнес от България не е спряло, защото имаме обидно послание за хората в страната“, каза още Васил Велев.

Според него българите работят по различен начин, когато са в чужбина и когато са в България.

Стандарт

✓ Васил Велев каза истината за минималната заплата. Присъдата

Заплатите се изработват! Популизъм е, че политиките щели да увеличат заплатите на хората! Хората сами ще си ги увеличат, ако работят по-добре, защото заплатите се вдигат с работа и квалификация.

Това заяви пред БНР Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), и обясни:

"Никой не трябва да се стреми да получава минималната работна заплата. Минималната заплата е заплата за най-ниско квалифицирания труд - за хора без квалификация, без образование и без трудови навици. Такава заплата не трябва да е цел на 50% от българите, с което ние казваме на света, че в България половината са неквалифицирани, без трудови навици и мързеливи. Елате да инвестирате при нас, където работниците са такива.

В Европа, а и в света - минимална заплата получават средно 5 до 7 процента. Не трябва да бъде цел в живота на някого да получава минималната работна заплата. А когато тя е вдигната, както сега ще стане - за две години с 38% при ръст на икономиката за същия период от 3,8%, т.е. 10 пъти по-малък, като инфлацията от началото на годината е 1% - вдигане на минималната заплата с тези стойности води до там, че се изравнява заплащането на нискоквалифицирания със средноквалифицирания труд, а в някои региони се изравнява и с висококвалифицирания труд. Ако всички получават по равно, то тогава защо някой да се старее да работи по-добре и по-квалифицирано. Това води до изравняване на всички към най-малкия трудов принос. Това забавя нашия растеж, забавя стандарта на живот, забавя доходите, но политиките се чувстват щастливи, защото те са вдигнали заплатите".

"Това, което е предложено и се обсъжда, е основната минимална работна заплата да бъде равна на 50% от brutната, изчислена по формулата в Кодекса на труда. Докато Директивата за адекватни минимални работни заплати на ЕС казва, че трябва да се сравняват brutната минимална с brutната средна заплата, или пък да се сравнява нетна с нетна. Ние имаме данни за основната средна и тъй като се определя основна минимална, а не brutна минимална, е коректно да се сравни с основната средна. Тогава трябва да бъде минималната заплата, за същия референтен период, като вземаме данните, равна на 838,35 лева.

И по трите референтни сравнения, които Директивата на ЕС казва, ако се правят коректно, минималната заплата трябва да е между 670 и 800 лева. И тогава тя ще се получава както в другите европейски страни от 5-7%, а не от близо 50% както при нас", смята председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

✓ Половината българи с еднаква заплата

35 години след края на социализма, при който всички трябваше да сме равни и да имаме сходни възнаграждения, отново попаднахме в същото положение.

Повече от половината българи ще получават минимална работна заплата през 2025 година, след нейното планирано увеличение до 1077 лева, прогнозира председателят на Българската асоциация на индустриалния капитал **Васил Велев**. Според него това е абсурд, защото минималната заплата трябва да се получава от 5-6-7% от хората. Тя не е цел, тя не е някаква мечта, припомни Велев.

Той е категоричен, че в резултат на грешно и неправилно прилагано законодателство за миналата година 45% от работещите са получавали минимална брутна работна заплата, а за догодина половината българи ще получават еднаква – минимална работна заплата. Няма голяма икономика в света, която да има за цел минималната заплата да е половината от брутната средна. В САЩ е 30%, а у нас-67 %.

[БТА](#)

✓ Три изложения, посветени на индустрията, дрон-технологиите и рекламата, започват днес в Интер експо център

Три изложения, посветени на индустрията, дрон-технологиите и рекламата – MachTech&InnoTech, Inter Drone Expo и COPIS, започват днес в Интер експо център (ИЕЦ), съобщи от изложбения център. Трите международни формата ще ангажират целия изложбен капацитет на Интер експо център и ще превърнат София в стратегическа точка за бизнеса в трите взаимосвързани икономически сектора.

Заместник-министърът на икономиката и индустрията Николай Павлов ще се включи в церемонията по официалното откриване на изложенията от 13:00 ч. днес, в Семинарна зала в Изложбена палата 6. Заедно със зам.-министър Николай Павлов участие ще вземат **Васил Велев, председател на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България**, Добри Митрев, председател на Управителния съвет на Българската стопанска камара, Ивайло Иванов – управител на Интер експо център, Виолин Ненов - председател на Управителния съвет на Българската браншова камара машиностроене и др. По-късно през деня, от 17.00 часа, изложението ще посети и посланикът на Италия Джузепина Дзара.

MachTech&InnoTech 2024, Inter Drone Expo и COPIS са насочени към три взаимосвързани сектора", аргументират организаторите решението си трите формата да се проведат заедно. "Дроновете и безпилотните технологии намират все по-голямо приложение в съвременната индустрия, а рекламата е естествена част от успешната комуникация и реализиране на крайния продукт", допълват организаторите.

В рамките на MachTech&InnoTech 2024, на 2 октомври, ще се проведе и второто издание на Industrial Tech Forum. В зала Витоша съвместното събитие на TLL Media и Интер експо център бъдещето на индустриалните технологии ще обсъждат експерти, изобретатели, визионери и представители на бизнеса.

В рамките на Inter Drone Expo 2024 ще се проведат и експертните форуми DRONE EXPO SUMMIT и AIR MOBILITY SOLUTIONS, INNOVATIONS AND SAFETY Forum. В дрон безопасността и киберсигурността, обученията в училище, отбраната и ролята на дроновете и роботите при бедствия и аварии, ще ни пренесе Drone Expo Summit 2024 на 1 октомври. Събитието е съвместно организирано от Асоциация Обединено Дрон Общество и Интер Експо Център.

На 2 октомври AIR MOBILITY SOLUTIONS, INNOVATIONS AND SAFETY, благодарение на Асоциацията на българската авиационна индустрия (АБАИ), ще ни срещне с експерти от научните среди, ще открием, как високите технологии могат да осигурят безопасност в небето и кога ще сме свидетели на летящи коли. Ще разберем повече за контрола на безпилотните летателни средства и мястото на изкуствения интелект при дроновете.

COPIS 2024 ще се превърне и в арена на поредица от съпътстващи събития, благодарение на партньорите от Know-How Show-How, Design Academy, SoftUni Creative, Digital Creative Mix и изложбата "Духът на стара София", както и продуктите презентации на изложителите.

[Printguide.info](#)

✓ Зам.-министърът на икономиката Николай Павлов се включва в откриването на международните изложения MachTech&InnoTech, COPIS и Inter Drone Expo

От 1 до 4 октомври в Интер Експо Център ще се проведат трите изложения, посветени на индустрията, дрон-технологиите и рекламата – MachTech&InnoTech, Inter Drone Expo и COPIS. Трите международни формата ще ангажират целия изложбен капацитет на Интер Експо Център и ще превърнат София в стратегическа точка за бизнеса в трите взаимосвързани икономически сектора.

Заместник-министърът на икономиката и индустрията Николай Павлов ще се включи в церемонията по официалното откриване на изложенията. Церемонията ще се състои на 1 октомври, от 13:00 ч., в Семинарна зала в Изложбена

палата 6. Заедно със зам.-министър Николай Павлов участие ще вземат **Васил Велев, председател на УС на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, Добри Митрев, председател на УС на Българска стопанска камара, Ивайло Иванов – управител на Интер Експо Център, Виолин Ненов – председател на УС на Българска браншова камара машиностроене и др. По-късно през деня, от 17.00 часа, изложението ще посети и посланикът на Италия – Джузепина Дзара.

„MachTech&InnoTech 2024, Inter Drone Expo и COPIS са насочени към три взаимосвързани сектора“, аргументират организаторите решението си трите формата да се проведат заедно. „Дроновете и безпилотните технологии намират все по-голямо приложение в съвременната индустрия, а рекламата е естествена част от успешната комуникация и реализиране на крайния продукт“, допълват организаторите.

Билетите за посещение са достъпни онлайн на iec.urboapp.com. Билетът дава възможност за свободно посещение и на трите изложения.

Машините и технологиите, без които индустрията не може

Над 20% е ръстът на годишна база, който международното изложение на металообработката MachTech&InnoTech регистрира на годишна база. Машини, роботи, лазерни технологии, софтуер, решения в областта на мониторинга, логистиката и въобще – всички сфери, свързани с металообработката, са във фокуса на близо 200 изложители от България, Германия, Италия, Румъния, Турция, Гърция, Чехия, Австрия, Испания, Китай, Япония и др., както и на колективните щандове от Австрия и Чехия. Общият брой на представените брандове ще надхвърли 400.

През последното десетилетие MachTech&InnoTech се утвърди като ключов индустриален формат за Балканите и Източна Европа. Перспективите, които създава, привличат посетители както от Балканите, Източна и Централна Европа, така и от Азия и Африка.

Сред иновациите, които изложителите ще представят през тази година са гигантски и преносими машини, съчетаващи интуитивност, прецизен софтуер и голям капацитет на работа, роботи и роботизирани системи, лазерни технологии и много др.

В рамките на MachTech&InnoTech 2024, на 2 октомври, ще се проведе и второто издание на с Industrial Tech Forum. В зала Витоша съвместното събитие на TLL Media и Интер Експо Център бъдещето на индустриалните технологии ще обсъждат експерти, изобретатели, визионери и представители на бизнеса. Паралелно, през всички дни, ще се провеждат поредица от продуктови презентации в специално обособената Семинарна зала на MachTech&InnoTech.

За трети път на INTER DRONE EXPO – дронове, безпилотни системи и високи технологии

От 1 до 4 октомври ключова ще бъде седмицата и за сектора на дроновете, изкуствения интелект, роботите и безпилотните технологии. Защото към този сегмент, намиращ все по-голямо място във всяка ежедневна дейност, е насочено изложение Inter Drone Expo 2024.

В Интер Експо Център ще бъдат представени дронове, автономни роботи, безпилотни апарати и системи, компоненти и частите за тях, софтуер, изкуствен интелект, аерокосмически решения, малки летателни апарати.

В рамките на Inter Drone Expo 2024 ще се проведат и експертните форуми DRONE EXPO SUMMIT и AIR MOBILITY SOLUTIONS, INNOVATIONS AND SAFETY Forum. В дрон безопасността и киберсигурността, обученията в училище, отбраната и ролята на дроновете и роботите при бедствия и аварии, ще ни пренесе Drone Expo Summit 2024 на 1 октомври. Събитието е съвместно организирано от Асоциация Обединено Дрон Общество и Интер Експо Център.

На 2 октомври AIR MOBILITY SOLUTIONS, INNOVATIONS AND SAFETY, благодарение на Асоциацията на българската авиационна индустрия (АБАИ), ще ни срещне с експерти от научните среди, ще открием, как високите технологии уможат да осигурят безопасност в небето и кога ще сме свидетели на летящи коли. Ще разберем повече за контрола на безпилотните летателни средства и мястото на изкуствения интелект при дроновете.

Секторът на рекламата, дизайна, печата и маркетинга е в очакване

От 1 до 4 октомври Интер Експо Център приема и българското изложение на рекламната и печатната индустрия, дизайна и маркетинга COPIS. На щандовете ще бъдат представени най-модерните принтери, ролни системи за печат, софтуер, рекламни материали, технологични джаджи, щемпели и матрици, мебелни и дизайнерски решения.

„С възможностите, които разкрива, COPIS е важно събитие за представителите на рекламни и дизайнерски агенции, печатници и издателски къщи, фрилансъри, дистрибутори, търговци, маркетинг специалисти и рекламисти, фотографи, бранд мениджъри и др.“, коментират организаторите.

Като основно предимство присъстващите определят възможността едновременно да се запознаят с тенденциите и иновациите на пазара, изграждането на бизнес контакти и професионално усъвършенстване, чрез присъствието на поредицата от съпътстващи събития.

COPIS 2024 ще се превърне и в арена на поредица от съпътстващи събития, благодарение на партньорите от Know-How Show-How, Design Academy, SoftUni Creative, Digital Creative Mix и изложбата „Духът на старата София“, както и продуктите презентации на изложителите. Събитията ще фокусират публиката върху креативността, подобряването на работния процес, тънкостите на дигиталния маркетинг и социалните мрежи, графичния дизайн и облика на Стара София от епохата на първата половина на ХХв.

Изложения MachTech&InnoTech, Inter Drone Expo и COPIS ще фокусират бизнеса върху три ключови икономически сегмента. Вратите им в Интер Експо Център ще бъдат отворени за посетители от 1 до 3 октомври, между 10.00 и 18.00 часа, а на 4 октомври – от 10.00 до 17.00 часа.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Очаква се синьото гориво да поскъпне с около 3%

Комисията за енергийно и водно регулиране трябва да утвърди цената на газа за октомври. На заседание миналата седмица беше прието предложението на "Булгаргаз" цената на синьото гориво да е 63,87 лв.

Това е поскъпване с около 3% в сравнение със септември. Въпреки това е с около 10 лева по-евтино от международните борси. Задържането на сравнително ниски нива е благодарение на доставките на Азерски газ, който е по-голямата част от микса в страната. След половингодишно отлагане България ще започне да получава газ и от терминала край Александрополис, който влиза в експлоатация. 93% от газохранилището в Чирен е запълнено, което отговаря на средния показател за страните от ЕС.

✓ Мнимите земеделци опитали да източат 150 000 лева от фондовете на ДОО

Опит за източване на 150 000 лева от фондовете на Държавното обществено осигуряване беше осуетен от служители на НОИ-Хасково.

През 2019 година 71 души, трайно живеещи в съседни държави, подали документи за изплащане на болничен чрез пълномощници. Декларирали пред институциите, че се осигуряват като земеделски стопани. Справка в МВР показала, че хората всъщност влизали в България само, за да разкрият банкови сметки и да упълномощят хората, които ще ги представляват пред институциите.

19 от мнимите земеделци получили над 60 хиляди лева от ДОО, но НОИ си върнали неправомерно получените средства. На останалите 52-ма е отказано изплащане на обезщетението.

От НОИ разкриват и друга схема за източване на средства от ДОО. Пак в Хасковско много хора се регистрирали като земеделски стопани, за да получават майчинство. Оказало се обаче, че отглеждат само по няколко кокошки и плодове и зеленчуци за собствена консумация.

През 2020 година са подадени 118 сигнала. Проверките показали, че 96 души не отговарят на изискванията за земеделски стопани. Те не са получили обезщетение от ДОО. В периода 2021 г. - 2023 г. сигналите и нарушителите намаляват.

Зачестяват и опитите за ранно пенсиониране с фалшив стаж.

Жена, която по трудов договор работи като продавачка в Димитровград по 8 часа, заявила пред НОИ-Хасково, че има втори трудов договор във Велико Търново. Според него тя работела като каналджия при условията на втора категория труд. Случаят е предаден на прокуратурата във Велико Търново. Имало и семейство, което искало да се пенсионира при условията на втора категория труд, но от НОИ разкрили, че документите за стажа им са фиктивни.

БНР

√ 1,68 милиарда лева е дефицитът в хазната към края на август

1,68 милиарда лева е дефицитът в хазната към края на август, съобщиха от Министерството на финансите.

Вече са събрани близо 62% от планираните в бюджета приходи за годината, но са направени под 60 на сто от очакваните разходи.

Във фискалния резерв има 10,67 милиарда лева.

Очаква се утре да станат ясни и прогнозните данни за състоянието на фиска към края на септември.

√ Предприемачи в сектора на търговията на дребно очакват покачване на цените

Предприемачите в сектора на търговията на дребно очакват известно покачване на цените през следващите три месеца. Това е отговорът им в бизнес анкетата за септември, направена от Националния статистически институт.

Общият показател на бизнес климата се влошава спрямо август с един процентен пункт (от 23,5% на 22,5%).

В секторите "услуги", "промишленост" и "строителство" предприемачите очакват запазване на настоящите ценови равнища, показва септемврийската анкета на НСИ. В промишлеността оценките за бизнес средата се влошават заради очакванията за по-ниска производствена активност в следващите три месеца. В строителството и услугите оценките са по-скоро оптимистични.

Междувременно данните на националната статистика за производствените цени за август спрямо юли отчитат ръст с 0,4%. Увеличение се наблюдава в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 9,0%, докато в добивната промишленост е регистрирано намаление - с 1,9%, както и в преработващата промишленост - с 1,7%.

Мениджър

√ България изпада от групата на държавите с най-голяма икономическа свобода

България изпада от групата на най-свободните икономики според последния доклад на института Фрейзър, който изследва икономическата свобода по света. Страната ни има резултат от 7,46 и е на 43-та позиция в глобалното изследване, с което изпада от групата на най-свободните. Най-висок резултат се отчита по отношение на стабилните пари и свободата на международната търговия, като България е в топ 30 на света в тези категории. Най-нисък резултат страната традиционно получава по отношение на върховенството на правото, като това е основната пречка пред устойчивото присъствие на България в групата на най-свободните икономики в света. Отчитайки високата инфлация през 2022 и 2023 г., България най-вероятно ще получи по-нисък резултат за стабилността на парите в следващи издания на индекса и ще загуби позиции в световната класация, посочват от Института за пазарна икономика (ИПИ).

Експертите на института анализират какви са причините за отстъплението на позиции от страната ни като припомнят, че припомнят, че България попада в групата на най-свободните икономики (топ 40) в периода 2016-2019 г. след период на почти непрекъснат икономически растеж и повишение на доходите.

През последните 25 години икономическата свобода в България се разширява, страната бележи почти постоянен икономически растеж и отчита значително подобрене в показателите за сближаване с големите европейски икономики, пишат те. Фундаменталните котви на българската икономика в този период са валутният борд и стабилните пари, разумните държавни финанси и ниският публичен дълг, ниските преки данъци върху труда и печалбите, както и отвореният достъп до единния пазар на ЕС. Всички тези фактори позволяват на страната да премине успешно през поне три периода на икономически спад, валидни за цяла Европа, както и да регистрира дългосрочен растеж въпреки липсата на напредък по отношение на върховенството на правото, казват експертите от ИПИ.

Изследванията на икономическата свобода от Института Фрейзърт показват, че най-свободните държави са поне седем пъти по-богати от най-несвободните и почти два пъти по-богати от държавите във втория квартал на класацията. Доходите на най-бедните 10% от обществото са значително по-високи в групата на най-свободните държави, което показва, че свободата води както до просперитет, така и до повече възможности за всички групи в обществото и свиване на неравенствата. Продължителността на живота също е значително по-висока в най-свободните страни, като достига над 80 години при едва 65 години очаквана продължителност на живота в най-несвободните страни, се казва в анализа.

Според наблюденията на ИПИ стагнацията в икономическата свобода у нас, както и в региона на Централна и Източна Европа започва след настъпването на пандемията, предизвикана от нарастването на държавните разходи и размера на правителството, в някои случаи от увеличената регулаторна тежест и липсата на достатъчен напредък в областта на върховенството на закона.

В края на 2024 г. предстоят поредни парламентарни избори. Това са 7-ми избори в периода 2021-2024 г., като в страната не може да се формира стабилно мнозинство в парламента и съответно правителство, което да провежда дългосрочна политика. Видима е нуждата от формиране на някакъв път напред, както в политически план, така и по отношение на икономиката и върховенството на правото. Прегледът на показателите за икономическата свобода в България дава добър ориентир за приоритетите и политиките, които могат да подкрепят растежа, пишат в анализа си от ИПИ.

Необходим е ясен ангажимент за поддържане на макроикономическа стабилност и добра бизнес среда. Това включва ограничаване на макроикономическите дисбаланси и политики в подкрепа на конкурентоспособността. Сред основните външнополитически котви са поддържането на ниска инфлация и приемането на еврото, както и пълноправното членство в Шенгенското пространство. Ключово е провеждането на разумна бюджетна политика, спазването на фискалните правила, както и поддържането на ниски преки данъци. На преден план трябва да се изведе и политиката за намаляване на регулаторната тежест и ограничаване на непотизма, кронизма и дискриминацията в работата на публичната администрация, посочват от ИПИ.

След решението на Конституционния съд и отпадането на възможността за „шокова терапия“ на съдебната власт, борбата за върховенството на правото в България ще трябва да се фокусира върху нормативната рамка и оперативното администриране на съдебната власт, в т.ч. управлението на бюджета, съдебната карта и правилата за атестация и командироване, ефективния граждански контрол и гарантирането на честна процедура за избор на нов главен прокурор. Ключови са и ефективната политика за борба с корупцията и полагането на постоянни усилия за защита на независимостта и осветяване на неправомерното влияние в съдебната власт, се казва още в анализа.

✓ Все повече държави увеличават ставката на корпоративния данък

Все по-голям брой държави са увеличили ставката на корпоративния данък през миналата година, предаде Франс прес, позовавайки се на изнесените днес данни в доклад на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Докладът "Реформи в данъчната политика 2024 г." става достояние в момент, когато Франция проучва възможността чрез промяна в данъчното облагане да намали бюджетния си дефицит.

"Настъпи забележителна промяна при данъчното облагане на бизнеса, където тенденцията към по-ниски ставки на корпоративния данък върху приходите изглежда е спряла, след като през 2023 г. все повече държави са прилагали увеличения на ставките, отколкото намаления", пише в доклада на ОИСР.

Това се случва за първи път, откакто организацията започна да публикува годишния си доклад през 2015 г., оценявайки реформите, приложени в 38-те страни членки на ОИСР, както и в страните партньори, които са около 90 държави.

"Тази промяна отразява необходимостта от допълнителни приходи и усилия за подобряване на справедливостта в рамките на данъчната система", пише още в заключенията от доклада. Ставката на корпоративния данък непрекъснато намалява в световен мащаб от началото на века.

Данъчното облагане на компаниите е една от мерките, които се проучват за намаляване на френския бюджетен дефицит, според информация на местни медии, публикувана наскоро. Правителството на Франция обмисля увеличаване на корпоративния данък с 8,5 процентни пункта за корпорациите, които оперират с поне един милиард евро оборот, според информация на в. "Льо Монд", цитирана от АФП, предаде БТА.

От встъпването си на власт през 2017 г. президентът Еманюел Макрон намали корпоративния данък от 33,3 на 25 на сто.

Също така според информация на медии правителството обмисля данък върху обратното изкупуване на акции, увеличаване на данъчното облагане за превозните средства, които отделят най-много вредни емисии, както и увеличаване на данъците на недвижимите имоти. От Министерството на икономиката и финансите отказаха коментар по въпроса, като подчертаха, че "тепърва ще се вземат окончателните решения".

✓ Макар нараснал с €621 млн., една година държавният дълг се задържа на 10,1 % от БВП

Брутният външен дълг в края на юли 2024 г. възлиза на 43 692 млн. евро (43.6% от БВП), което е с 1229.9 млн. евро (2.9%) повече в сравнение с края на юли 2023 г. (42 462.2 млн. евро, 45.2% от БВП). В края на юли 2024 г. краткосрочните задължения са 7825.2 млн. евро (17.9% от брутния дълг, 7.8% от БВП) и се повишават с 481.3 млн. евро (6.6%) спрямо юли 2023 г. (7343.9 млн. евро, 17.3% от дълга, 7.8% от БВП).

Това съобщи БНБ в месечната си статистика за брутния външен дълг, като отбеляза, че данните са предварителни, а включеният БВП е в размер на 100 161 млн. евро за 2024 г. (по прогноза на БНБ) и 93 946.5 млн. евро за 2023 г. (по данни на НСИ от 08.03.2024 г.).

Дългосрочните задължения възлизат на 35 866.8 млн. евро (82.1% от брутния дълг, 35.8% от БВП) в края на юли 2024 г., като нарастват със 748.6 млн. евро (2.1%) спрямо края на юли 2023 г. (35 118.2 млн. евро, 82.7% от дълга, 37.4% от БВП).

Към края на юли 2024 г. 26 198.8 млн. евро (60%) от брутните външни задължения са с остатъчен матуриретен над една година.

В евро са деноминирани 78.9% от брутните външни задължения, при 79.3% година по-рано.

Брутният външен дълг на сектор Държавно управление в края на юли 2024 г. е 10 135.4 млн. евро (10.1% от БВП). Спрямо края на юли 2023 г. (9514.7 млн. евро, 10.1% от БВП) той нараства с 620.8 млн. евро (6.5%).

Какво включва държавният дълг

Дългът на сектор "Държавно управление" обхваща: 1) дълга на централното правителство, 2) дълга на местните органи на управление, 3) дълга на социално осигурителните фондове и 4) дълг на други институции с нестопанска цел, които се контролират и финансират от държавата.

Дългът на сектора е дългосрочен и е представен по видове дългови инструменти. Основните му елементи са "Облигации" и "Заеми". В "Заеми" се включват всички задължения на държавно управление, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. Към този раздел се отнасят също така и кредитите, отпуснати на правителството от МВФ. В "Облигации" се отчитат задълженията на правителството по емитирани от него ценни книжа на вътрешния и на международните финансови пазари, като се спазва резидентния принцип. Тук се записва целият размер на емисията в чужбина (брейди облигации, еврооблигации и глобални облигации).

Външните задължения на Централната банка са 2033.6 млн. евро (2% от БВП). Те намаляват с 4.3 млн. евро (0.2%) спрямо края на юли 2023 г. (2037.9 млн. евро, 2.2% от БВП).

Външните задължения на сектор Други парични финансови институции (банки и фондове на паричния пазар) са 6362 млн. евро (6.4% от БВП). Те се повишават с 535.7 млн. евро (9.2%) спрямо края на юли 2023 г. (5826.3 млн. евро, 6.2% от БВП).

Външните задължения на Други сектори (фирми) са 12 247.3 млн. евро (12.2% от БВП). Те нарастват с 328.8 млн. евро (2.8%) спрямо същия месец на миналата година (11 918.6 млн. евро, 12.7% от БВП).

Вътрешнофирменото кредитиране е в размер на 12 913.7 млн. евро (12.9% от БВП) в края на юли 2024 г., което е с 251 млн. евро (1.9%) по-малко спрямо края на юли 2023 г. (13 164.7 млн. евро, 14% от БВП). То е с най-значителен дял в структурата на външния дълг - 29.6% към края на юли 2024 г., при 31% към юли 2023 г.

БНБ прави уточнение, че поради тримесечната отчетност на фирмите данните подлежат на ревизия.

За януари - юни 2024 г. общият нетен поток е отрицателен, в размер на 308 млн. евро (0.3% от БВП) при положителен поток от 540.2 млн. евро (0.6% от БВП) за януари - юни 2023 г.

Нетният външен дълг в края на юни 2024 г. е отрицателен в размер на 32 216.3 млн. евро (32.2% от БВП), като увеличава отрицателната си стойност с 2768.9 млн. евро (9.4%) спрямо края на юни 2023 г. (отрицателна стойност от 29 447.4 млн. евро, 31.3% от БВП). Намалението е в резултат от по-голямото увеличение на брутните външни активи (с 3810.4 млн. евро, 5.2%) в сравнение с нарастването на брутния външен дълг (с 1041.4 млн. евро, 2.4%).

Нетният поток се изчислява тримесечно на база на данните в пасива на платежния баланс за инструменти Валута и Депозити Дългови ценни книжа, Заеми, Търговски кредити и аванси и Други сметки за задължения. БНБ отбелязва, че данни за периода януари-септември 2024 г. ще бъдат публикувани на 29.11.2024 г.

Нетният външен дълг е изчислен като разликата между размера на брутния външен дълг и размера на брутните външни активи, изчислени на база тримесечните данни за международната инвестиционна позиция. Брутните външни активи се изчисляват тримесечно на база на данните в актива на международната инвестиционна позиция за инструменти Валута и Депозити, Дългови ценни книжа, Заеми, Търговски кредити и аванси, Резервни активи (с

изключение на злато под формата на стандартни кюлчета) и Други сметки за вземания. Данните към края на септември 2024 г. предстои да бъдат публикувани на 30.12.2024 г.

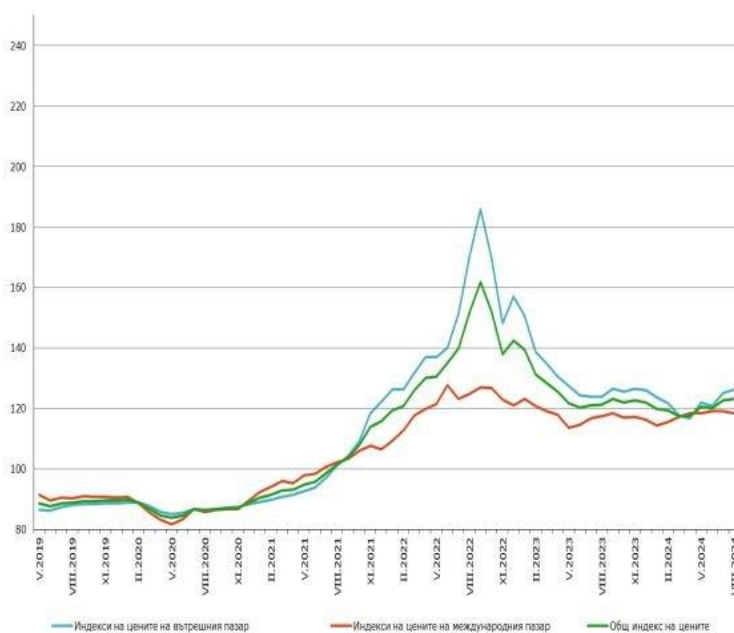
✓ Индексът на производствените цени леко нараства през август на месечна и годишна база

Общият индекс на цените на производител нараства с 0.4% през август 2024 г. спрямо предходния месец. Увеличение се наблюдава в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 9.0%, докато в добивната промишленост е регистрирано намаление - с 1.9%, както и в преработващата промишленост - с 1.7%, съобщи Националният статистически институт (НСИ).

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар се покачва с 1.0% през август спрямо юли 2024 година. Увеличение се наблюдава в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 4.7%, докато в добивната промишленост намалява - с 3.2%, както и в преработващата промишленост - с 0.9%.

Общият индекс на цените на производител през август 2024 г. е с 1.5% над нивото от същия месец на 2023 година. Нарастване на цените е регистрирано в добивната промишленост - с 9.1%, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - със 7.7%. Намаление е отчетено в преработващата промишленост - с 0.7%.

**Фиг. 1. Общ индекс на цените на производител в промишлеността
(2021 = 100)**

Графика: НСИ

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар нараства с 1.9% в сравнение с август 2023 година. Повишение на цените е отчетено в добивната промишленост - с 14.3%, и при производството и разпределение на електрическа и топлоенергия и газ - с 5.4%. Понижение се наблюдава в преработващата промишленост - с 1.3%.

От юли 2024 г. НСИ започна да публикува Индекси на цени на производител на вътрешния и международния пазар в промишлеността при базова година 2021 = 100 в съответствие с изискванията на европейските регламенти.

Индексите на цените на производител измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продавани от българските предприятия, отбелязва НСИ. Те могат да се разглеждат като ранен измерител на инфлацията и да се използват за международни сравнения. Информация за изчисляване на индексите се получава от месечните изследвания на цените на производител на вътрешния и на международния пазар. За оценка на индексите се извършват наблюдения на базата на постоянна извадка от групи продукти, която е представителна за цялото производство.

Общият индекс на цените на производител се изчислява от индексите на цените на вътрешния и на международния пазар, претеглени със структурата на оборота на вътрешния и на международния пазар към общия оборот през базисната 2021 година.

✓ Започна търговската експлоатация на терминала за втечен природен газ на Gastrade в Александруполис

Вече 14 гръцки и международни компании участват в проекта с търговска цел, като са ангажирали почти целия капацитет на терминала поне до 2030 г.

Трансформацията на Александруполис в нов, надежден център за достъп до енергия за Централна и Югоизточна Европа започва днес с началото на търговската експлоатация на терминала за втечен природен газ.

Съоръжението е в активна експлоатация от днес, 1-ви октомври 2024 г. Това е един от най-важните енергийни проекти на европейско, регионално, национално и местно ниво. Знаковият проект, замислен преди 15 години от Димитрис Копелузу, е проектиран, изграден и управляван от Gastrade.

Проектът е резултат от засилено сътрудничество и новаторска за времето си концепция, като допринася за енергийната сигурност, диверсификацията на източниците и маршрутите за доставка на енергия за Югоизточна и Централна Европа. LNG терминалът надгражда ролята и значението на Гърция на енергийна карта на Европа затвърждава позицията ѝ на енергиен портал за повече от девет държави.

От окончателното инвестиционно решение до началото на търговските операции

Изпълнението на проекта започва да се реализира, когато на 27 януари 2022 г. Gastrade взема окончателно инвестиционно решение (FID). Строителните дейности на сушата и в морето при Александруполис напредват бързо, а през февруари 2023 г. в Сингапур стартира и изграждането на плаващата инсталация за съхранение и регазификация на втечен природен газ (FSRU). Инсталацията отплава от корабостроителницата на Seatrium на 26 ноември 2023 г. и пристига във водите на Тракийско море на 17 декември 2023 г., където акостира. С успешното завършване на всички пускови изпитания и издаването на разрешително за експлоатация от Министерството на енергетиката и околната среда през изминалото лято, проектът е приведен в оперативна готовност, което официално позволява започването на търговските му операции.

Терминалът за втечен природен газ в Александруполис се състои от плаващата инсталация за съхранение и регазификация на втечен природен газ, подводен и сухоземен газопровод, който свързва инсталацията с националната газопреносна система. Чрез нея доставки природен газ могат да бъдат осъществявани за Гърция, България, Румъния, Северна Македония, Сърбия, Молдова и Украйна на изток, както и за Унгария и Словакия на запад. Терминалът разполага с най-съвременна технология и е с максимален капацитет за регазификация от 5,5 милиарда кубически метра годишно.

Нов етап за енергийната карта на региона

Вече 14 гръцки и международни компании участват в проекта с търговска цел, като са ангажирали почти целия капацитет на терминала поне до 2030 г. В същото време, стартирането на търговските операции на проекта бележи важен момент и за инициативата за Вертикален газов коридор, тъй като допълнително засилва нейната роля за създаването на център за търговия с природен газ в Югоизточна и Централна Европа.

Екипът на Gastrade заедно със своите стратегически партньори и акционери: Елмина Копелузу, Gaslog, DEPA Commercial, „Булгартансгаз“ и DESFA, изразява благодарност към всички, които допринесоха за успешното завършване на проекта от мащабно национално значение. Компанията остава ангажирана с приноса си към изграждането на по-устойчиво и сигурно енергийно бъдеще за Гърция и Европа.

Управляващият директор на Gastrade Костис Сифнайос заяви: „Всички в екипа на Gastrade сме много горди и развълнувани, че достигнахме успешно този етап и предоставихме на целия регион този важен проект. Визията ни е насочена към това да развием проект, който да функционира по оптимален начин и за обществото, за околната среда и за нашите клиенти, и да предлага стабилна и надеждна възможност за доставки за достъп до целия ни регион. Искаме тази инфраструктура да е „еталон за съвършенство“.

„Необходими бяха визията на един човек, петнадесет години усилия и две години интензивна техническа подготовка, за да може Гърция, Александруполис, да се сдобие с проект, който има водеща роля за енергийната позиция на по-широкия регион. Терминалът за втечен природен газ в Александруполис е много повече от бизнес проект. Той е осезаемо доказателство за възможностите, с които разполагаме в Гърция, да създаваме европейски инфраструктури, които да решават проблемите на нашето време. По този начин предлагаме възможности и перспективи за по-добро и устойчиво енергийно бъдеще“, подчерта акционерът и основател на дружеството Елмина Копелузу.

„GasLog се гордее, че изигра ключова роля в развитието на проекта от самото начало. Успяхме да трансформираме кораб за втечен природен газ в плаваща инсталация за съхранение и регазификация и да го доставим до Александруполис за успешното стартиране на операциите на терминала. Приносът ни като акционер и оператор е

важна част от ангажимента ни за предоставяне на надеждни и иновативни решения за втечен природен газ в световен мащаб“, заяви Паоло Еноизи, главен изпълнителен директор на Gaslog.

„Днешният ден поставя началото на нова глава в енергийната история на нашия регион. Терминалът за втечен природен газ в Александруполис, замислен с далновидна визия, представлява конкретно решение на неотложните предизвикателства, свързани с енергийната сигурност и диверсификацията на източниците на доставки в Югоизточна Европа. Чрез този проект ние осигуряваме достъп до по-надеждни и разнообразни енергийни източници, създаваме нови икономически възможности за местната общност и укрепваме геополитическото положение на Гърция. Гордеем се с ключовия принос на DEPA Commercial за успешното реализиране на тази стратегическа инфраструктура, която ще донесе значителни ползи както на Гърция, така и на съседните ѝ държави“, заяви Константинос Ксифарас, главен изпълнителен директор на DEPA Commercial.

„Стартът на търговската експлоатация на FSRU Александруполис е ключов етап от общите усилия за осигуряване на диверсифицирани доставки и гарантиране на енергийната сигурност не само за България, но и за региона на Югоизточна Европа. Решението от 2020 г. България и „Булгартрансгаз“ да станат акционери с 20% дял в Gastrade S.A. се оказва стратегическо. Днес FSRU Александруполис несъмнено е ключова инфраструктура, осигуряваща достъп до доставки на газ от сигурни и надеждни източници като САЩ, Катар, Египет и др. Нарастващата роля на втечения природен газ за региона и наличието на този нов капацитет за съхранение и регазификация е от изключителна важност за страните от Югоизточна Европа, които се стремят да диверсифицират доставките и да се откажат от руския газ. Това ще подобри и ликвидността и пазарната интеграция в нашия регион“, коментира Кирил Равначки, изпълнителен директор на „Булгартрансгаз“.

„Стартирането на търговските операции на FSRU Александруполис е ключово събитие, което затвърждава Гърция като ключов енергиен портал за Югоизточна Европа и по-широкия регион. Това ново съоръжение за внос на втечен природен газ, заедно с терминала за втечен природен газ в Ревитуса и в съчетание с инвестициите на DESFA за увеличаване на капацитета за износ на гръцката газова мрежа и инициативи като TAP, IGB и Вертикалния газов коридор, укрепват допълнително енергийната инфраструктура и свързаността в региона“, добави Мария Рита Гали, главен изпълнителен директор на DESFA.

✓ **Ново изследване за енергийната бедност: в търсене на правилния показател за измерване**

Въпросът за енергийната бедност се превърна в ключов политически приоритет и често предмет на различни изследвания предвид стремежа на ЕС към справедлив зелен преход и несигурността на енергийния пазар през последните няколко години. Енергийната бедност може да бъде измерена по различни начини, но нейното измерване е предизвикателство за формулирането на политиката и действията за справяне с нея.

Последното публикувано по тази тема проучване на JRC изследва четири основни показателя за енергийна бедност, за да разбере разпределението и социално-икономическите профили на „енергийно бедните“ в ЕС. Констатациите подчертават полезността на използването на набор от различни показатели за представяне на картина на енергийната бедност.

Регламентът за Социалния фонд за климата и преразгледаната Директива за енергийната ефективност определят енергийната бедност като липса на достъп на домакинствата до основни енергийни услуги, като отопление, топла вода, охлаждане, осветление и енергия за захранване на уреди. Според Препоръката на ЕК относно енергийната бедност тя е многоизмерно явление, обусловено от три основни причини, а именно високи енергийни разходи в съотношение с бюджета на домакинството, общо ниско равнище на доходите и ниски енергийни характеристики на сградите.

В проучването се използват два вида показатели:

- базирани на разходите;
- базирани на консенсусния подход.

Индикаторите, базирани на разходите, се изчисляват с помощта на парични стойности: индикаторът 2M се изчислява като част от домакинствата, чийто дял на разходите за енергия в доходите е над два пъти по-голям от националната медиана (индикатор 2M), т.е. разходите за енергия представляват висок дял от разходите. Докато индикаторът M/2 (ниски абсолютни разходи за енергия) се изчислява като част от домакинствата, чийто разходи за енергия са под националната медиана за потребление на енергия.

Вместо това показателите на „консенсусния подход“ се основават на самооценка на жилищните условия: делът на хората, които поддържат жилището си достатъчно топло (показател AW), и тези, които имат просрочени сметки за комунални услуги (UB).

Анализът показва, че четирите разгледани показателя за енергийна бедност се припокриват в много малка степен. Това обяснява защо поне 40 % от населението на ЕС (около 180 млн. граждани) ще бъде класифицирано като „енергийно бедно“, ако се следва обединяващ подход, при който някой е енергийно беден по поне един показател. От друга страна, „подходът на пресичане“, при който беден е този, който отговаря на условието за бедност едновременно по четирите показателя – би довел до много нисък процент на енергийна бедност от 0,3 % от населението на ЕС, т.е. около 330 хил. души.

Извършеният обобщен анализ показва, че между 8 % (при използване на консенсусни показатели) и 16 % (при използване на показатели, основани на разходите) от населението на ЕС може да бъде класифицирано като енергийно бедно.

Образованието и заетостта оказват значително въздействие върху енергийната бедност, тъй като по-високият процент на възрастни с работа или по-високото ниво на образование могат леко да намалят риска от енергийна бедност. Прави впечатление, че около 30 % от енергийно бедните домакинства са и с ниски доходи, като попадат под прага на бедността. Проучването разкрива също, че домакинствата със средни доходи са изправени пред сравнително висока честота на енергийна бедност, така че тя не засяга само лицата с ниски доходи.

Енергийната бедност също така показва значителни различия между страните от ЕС, тъй като тя се влияе от много разнородни национални особености, включително географско положение, природни ресурси, климат, инфраструктура, национални публични политики и др. Освен това културните аспекти могат да обяснят различията в самооценката на условията на енергийни ограничения.

Например в Гърция и България близо 30 % от населението е енергийно бедно по поне два показателя, докато в западните и северните страни от ЕС този показател спада под 5 %. Освен това разликите в равнищата на енергийна бедност в страните от ЕС са много по-големи, когато се използват субективни показатели. Например, показателите за АW-бедност, които измерват невъзможността за адекватно отопление на дома, варират между почти нула в Швеция и Люксембург до около 40 % в България.

Подобна тенденция се наблюдава и при анализа на просрочените задължения за комунални услуги (UB), докато дяловете на доходите от жилищни разходи за енергия, които са над два пъти по-високи от националната медиана (2M), са по-сходни в различните държави.

Всички тези особености при измерването на енергийната бедност подчертава значението на адаптирани политически мерки, които отчитат националния контекст и различията в отделните държави по отношение на равнището на доходите, цените на енергията или инвестициите в енергиен капитал (т.е. ефективни уреди, изолация и др.). Освен резултатите показват, че е необходимо внимателно да се обмисли кой е най-подходящият показател за сравнения между отделните държави.

Повече информация за доклада можете да [намерите тук](#).

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ **Зелен речник: Какво е "wastewater to energy"?**

„Wastewater to energy“ е процесът на превръщане на отпадъчна вода в енергия. Потенциалът за превръщането и оползотворяването на енергия от отпадъчните води може да се разглежда като елемент, който е абсолютно необходим в стратегията за набавяне на декарбонизирана енергия и оползотворяване на източниците, от които се произвежда зелената енергия, това коментира Мариана Итева, зам.- регионален директор „Веолия“ България, в предаването "Made in Green" с водеща Роселина Петкова.

„В управлението на ВиК услугите и централизираното отопление има много общо по декарбонизацията. Едно от тях е превръщането и оползотворяването на топлинна енергия от отпадъчните води, която може да се използва и като зелена топлинна енергия в топлофикационната система. Друго предимство е биогазът, който се използва и се получава от утайките при третирането на отпадъчните води, може да се използва и като източник чрез когенерационна система, като източник на зелена електрическа и топлинна енергия. Това вече и ние го правим на софийската пречиствателна станция.“

Този биогаз може да се превърне в биометан и да се подава директно към газопреносната мрежа, като вече има такива проекти в други европейски страни.

Пречиствателната станция за отпадъчни води на София разполага с когенерационна система, която произвежда над 24 000 мегаватчаса зелена електрическа енергия годишно. Това количество е достатъчно за покриването на нуждите на около 2300 жилища, а в момента то захранва около 90% от нуждите на целия воден цикъл в столицата.

„В процеса на производство на тази зелена електрическа и топлинна енергия спестяват над 70 000 тона годишно въглеродни емисии. Самата станция е енергийно неутрална от 2015 г. До 2025 г. планираме да бъдем първото напълно енергийно неутрално ВиК дружество в региона. Ползите от подобни проекти са много и една от тях включва декарбонизирането на процеса на производство на топлинна и електрическа енергия, като по този начин допринасяме за ускоряването на енергийния преход и развиваме на местно ниво източници на възобновяема енергия, които до този момент не се използват.“

Събеседникът подчерта, че това подсилва стратегическата автономност на страната и региона, защото не се налага да се разчита на външни енергийни източници.

✓ Ford примамава клиенти на EV с бесплатно зарядно за дома

Ford Motor Co. предлага на клиентите, които си купят електромобил на марката бесплатно зарядно устройство за техния дом, за да увеличи продажбите и да преодолее притеснението за пробег сред масовите купувачи на автомобили. Освен това от Ford ще инсталират зарядното бесплатно в дома на своя клиент. Програмата за стимулиране ще започне във вторник и ще продължи до края на годината, съобщиха представители на Ford на брифинг с репортери. Тя ще се предлага за трите електрически модела на автомобилния производител - Mustang Mach-E, пикапа F-150 Lightning и товарния ван E-Transit.

Офертата е нов подход за справяне с това, което потребителите определят като основна пречка през покупката на електрически автомобил - страхът от изтощаване на батерията при пътуване на по-дълги разстояния. Ford твърди, че проучванията му показват, че електромобилите се зареждат в домовете на хората през повече от 80% от времето и се надява да разсее тревогата за пробег, като осигури зарядни устройства в гаражите и по пътищата на купувачите, които те могат да използват за зареждане през нощта.

В този смисъл Ford иска потребителите да гледат на електромобилите по-скоро като на зареждане на мобилен телефон, отколкото на автомобил с конвенционален двигател.

„Тук става въпрос за страх от промяна, а не за страх свързан с обхвата“, каза пред репортери Мартин Делонис, старши мениджър по стратегията в звеното Model e EV на Ford. „Електрическият автомобил се зарежда, когато не му обръщате внимание - пасивно зареждане през нощта, подобно на зареждането на смартфон.“

Всеки, който закупи или вземе на лизинг Ford EV по време на промоционалния период, може да получи зарядно устройство за 1310 долара заедно с инсталацията, която може да надхвърли 1000 долара. За купувачите, чиито условия на живот не позволяват домашно зарядно устройство, като например обитателите на апартаменти, Ford предлага паричен стимул от 2000 долара чрез своите дилъри.

Въпреки че продажбите на Ford 2024 EV до август са се увеличили с 58% спрямо същия период на предходната година, те представляват едва 4,4% от общите приходи на автомобилния производител в САЩ. Главният изпълнителен директор Джим Фарли по-рано бе заявил, че очаква до края на десетилетието половината от продажбите да идват от автомобили, задвижвани с батерии - цел, която компанията впоследствие отмени.

Бавният растеж накара Ford да намали производството и цените, както и да отмени и забави нови модели електрически автомобили. Автомобилният производител прогнозира, че ще загуби до 5,5 млрд. долара от бизнеса си с електрически превозни средства тази година и се опитва да разработи евтини плъгин модели, за да се конкурира с евтините китайски електрически превозни средства.

Капитал

✓ Дивидентите на БФБ: Доходността пада в среда от предизвикателства

Ако дивидентите на българските компании през 2023 година успяха да зарадват инвеститорите с висока доходност, през тази вече говорим за връщане към нормалното. Не го наричам връщане към средните стойности, защото те са най-ниските от 2018 година насам. А към нормална доходност, която може да сравняваме с развитите пазари. И ще започна именно с нея, с постижението, което не блести с нищо, но позволява да коментираме реалността в дохода от дивиденди. 3.24% е средната доходност на българските компании, които се търгуват достатъчно често и активно. Инвеститорите вероятно са разочаровани по отношение на някои позиции със значително намаление на дивидентите, което най-силно се вижда при "Софарма" и "Българска фондова борса", макар че по цените на тези акции не си личи да има реакция.

Лошо предсказание ли е това

Дивидентите имат голямо значение за българския инвеститор, защото те се вписват перфектно в профила му - държи книгата дългосрочно, разчита на растежа на резултатите на компаниите, използва паричните плащания, за да ги реинвестира или похарчи. И тази стратегия работи от години. Тя изгради поколение български инвеститори с консервативен характер, които имат своите предпочитани имена. За тях много висока доходност от дивидент, която се отличава от средното за предишните години, е добър бонус, но не е причина да се продадат акциите, когато отново се върнем към обичайните нива на разпределение. Но пазарът не е само от спестители с малки суми в търсене на редовна дивидентна доходност, изпреварваща лихвите по депозити. За големите институционални инвеститори не е добър знак, когато една компания рязко намалява или изцяло спира дивидентите си. Плащанията не са само лесен начин за оценката на акцията и за сравнението ѝ с облигациите, а и са важни за прогнозиране на паричните им потоци. Но такива примери са по-скоро от миналото. И при "Софарма", и БФБ настоящите им дивидентни доходности са по-скоро връщане към средните стойности.

Примерите за намаление на дивидентите, предизвикано от рецесията в Европа, са съвсем различни. Всички знаем с какво са свързани те - машиностроенето се сблъсква челно с намаляване на поръчките си от пазарите в ЕС. И най-емблематичните компании в този сектор на борсата са "М+С хидравлик" и "Хидравлични елементи и системи". Първата от тях не намали дивидента си, но трябва да имаме предвид, че плащанията през 2024 г. са с реализираната печалбата от миналата година. ХЕС свали дивидента си с една трета. И двете компании, част от групата на "Стара планина холд", вече отбелязват значително намаление на финансовите си резултати тази година. Те са истинската червена лампичка за икономиката и борсата.

Сезонът тази година

Компаниите не само намаляват дивидентите си, но понякога спират да разпределят печалбата си изобщо за годината. Или дори за по-дълъг период. Когато това се случи, особено за акция с дълга история на дивиденти, не остава незабелязано от пазара. Или ненаказано, ако фокусът е върху цената на акцията. Intel мина по този път съвсем наскоро и регистрира 20% спад на цената си за един ден. Но на БФБ нямаше такава изненада сред активно търгуваните компании, които прекъснаха поредицата си от дивиденти. Пет бяха акциите, които пропускат плащания тази година. За една от тях - "Фонд за недвижими имоти България" АДСИЦ, беше ясно, тъй като няма печалба, която трябва да се разпределя според закона за дружествата със специална инвестиционна цел. Но акцията върви нагоре в унисон с новините за сключените наеми за нейните активи. Останалите четири обаче губят в цената си, защото индивидуалните инвеститори не са доволни от загубата на доходност. Цикличността на бизнеса им също е в основата на пропуснатите плащания. Тенденциите в земеделието удариха резултатите на "Градус" и "Агрив груп холдинг", от една страна, и на производителя на торове "Неохим", от друга. Петата от ликвидните компании с нулев дивидент стана "Монбат", водещият български производител на автомобилни акумулатори.

К | КОЙ КОЛКО РАЗПРЕДЕЛЯ

Дружество	Брутен дивидент на акция (лв.)					Дивидентна доходност					2024	5 год. средна
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023			
ЛИКВИДНИ												
1 АГРИЯ ГРУП ХОЛДИНГ АД - ВАРНА	-	0147	0368	1000	-	-	139%	123%	403%	-	222%	
2 АДВАНС ТЕРАФОНД АДСИЦ	0140	0109	0527	0242	0201	76%	447%	1510%	695%	602%	803%	
3 АЛБЕНА	-	-	0100	0110	0130	-	-	035%	040%	050%	042%	
4 ШЕЛИ ГРУП	0030	0200	0100	0250	0254	079%	114%	055%	095%	037%	076%	
5 БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА	0031	0630	0483	1040	0296	068%	1008%	447%	1042%	196%	552%	
6 ГРАДУС	0044	0048	0045	0021	-	306%	333%	338%	143%	-	280%	
8 ЕЛАНА АГРОКРЕДИТ	0068	0071	0067	0074	0073	630%	627%	623%	708%	645%	646%	
9 ИНДУСТРИАЛЕН КАПИТАЛ ХОЛДИНГ	0074	0074	0095	0084	0105	387%	249%	265%	281%	379%	312%	
10 КОРАДО	029	0190	0290	0100	0190	518%	250%	406%	213%	376%	353%	
11 М+С ХИДРАВЛИК	0260	0300	0350	0400	0400	444%	390%	385%	400%	357%	395%	
12 МОНБАТ	-	0179	0141	0103	-	-	294%	252%	233%	-	260%	
13 НЕОХИМ	-	0400	5000	5000	-	-	167%	885%	1393%	-	815%	
14 СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ	-	-	0024	0049	0020	-	-	276%	696%	172%	381%	
15 СОФАРМА***	010	-	-	150	009	355%	-	-	2248%	151%	918%	
16 СОФАРМА ИМОТИ АДСИЦ	0284	0164	0166	0165	0160	481%	293%	202%	173%	165%	263%	
17 СОФАРМА ТРЕЙДИНГ	0300	-	-	-	-	508%	-	-	-	-	508%	
18 СПИДИ	2000	5250	4000	5250	5750	377%	618%	348%	473%	318%	427%	
19 СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД	0246	0249	0298	0316	0316	482%	356%	290%	332%	304%	353%	
20 ТЕЛЕЛИНК БИЗНЕС СЪРВИС ГРУП**	0496	0820	0810	-	-	447%	494%	607%	-	-	516%	
21 ТЕЛЕМАТИК ИНТЕРАКТИВ БЪЛГАРИЯ	-	-	2350	1000	0900	-	-	448%	625%	570%	548%	
22 ТРЕЙС ГРУП ХОЛД	-	0200	-	0160	0250	-	518%	-	421%	500%	480%	
23 ФНИ БЪЛГАРИЯ АДСИЦ	0124	0083	0048	013	-	714%	376%	193%	518%	-	450%	
24 ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ	0210	0260	0310	0330	0210	553%	464%	443%	482%	365%	461%	
ОБЩО/СРЕДНО ЛИКВИДНИ						4.44%	3.96%	4.07%	5.53%	3.24%	4.37%	
МЕДИАНА						4.64%	3.66%	3.43%	4.21%	3.37%	4.27%	
СЛАБО ЛИКВИДНИ												
1 АКТИВ ПРОПЪРТИС АДСИЦ	0490	-	0980	-	-	601%	-	1089%	-	-	845%	
2 АЛКОМЕТ	-	-	-	0785	-	-	-	-	877%	-	877%	
3 АРОМА	-	0037	0060	0037	0060	-	370%	612%	411%	438%	458%	
4 БРАВО ПРОПЪРТИ ФОНД АДСИЦ	0082	0040	0028	009	004	762%	354%	255%	901%	327%	520%	
5 БУЛЕНД ИНВЕСТМЪНТС АДСИЦ	-	-	002	-	-	-	-	248%	-	-	248%	
6 БЪЛГАРСКИ ФОНД ЗА ВЪЗЕМАНИЯ АДСИЦ	-	0036	0195	0150	0150	-	318%	1327%	973%	811%	857%	
7 ЕЙЧ БИ ДЖИ ФОНД ИИ АДСИЦ	0648	0994	0700	0847	1004	64790%	99400%	69960%	84690%	100370%	83842%	
8 ЕКСКЛУЗИВ ПРОПЪРТИ АДСИЦ	0090	-	-	0005	0120	841%	-	-	026%	545%	471%	
9 ЕЛХИМ ИСКРА	-	-	0013	0020	-	-	-	186%	200%	-	193%	
10 ЕМКА	0084	0084	0158	0158	0084	421%	263%	401%	365%	401%	370%	
11 ИЛЕВЪН КЕПИТЪЛ АД	-	-	040	040	060	-	-	216%	190%	317%	241%	
12 КАУЧУК	-	-	-	-	0900	-	-	-	-	184%	184%	
13 КЕПИТЪЛ МЕНИДЖЪНТ АДСИЦ	4320	-	-	0026	665%	-	-	-	003%	334%	-	
14 КРЗ ОДЕСОС	2000	7000	4000	12800	16000	270%	565%	377%	552%	482%	449%	
15 КУАНТУМ ДИВЕЛОПМЪНТС АДСИЦ	-	-	-	-	1400	-	-	-	25000%	25000%	-	
16 ЛАВЕНА	0030	0030	-	0030	077%	079%	-	-	158%	105%	-	
17 ЛАВЕНА АД - ШУМЕН	0030	0030	-	-	077%	079%	-	-	-	078%	-	
18 МАК АД - ГАБРОВО	-	-	2471	6992	-	-	-	797%	699%	748%	-	
19 ПИ АР СИ АДСИЦ	-	-	-	0837	-	-	-	-	Без спенку	-	-	
20 ПОРТ ФЛОТ-БУРГАС АД - БУРГАС	0010	0015	-	0040	025%	036%	-	-	055%	039%	-	
21 ПОРТОВИ ФЛОТ 99 АД - СОФИЯ	-	0030	-	0060	042%	-	-	-	071%	056%	-	
22 СЛЪНЧО	0350	0380	0370	0390	0300	467%	268%	402%	494%	250%	376%	
23 СОФИЯ КОМЕРС - ЗАЛОЖНИ КЪЩИ	0200	0870	-	0160	0180	325%	1076%	-	519%	236%	539%	
24 СОФИЯ КОМЕРС - ЗАЛОЖНИ КЪЩИ*	0300	0975	-	-	-	438%	1176%	-	-	-	807%	
25 ТЕЦ-БОБОВ ДОЛ	-	-	010	015	020	-	-	050%	074%	080%	068%	
26 ТРАНСИНВЕСТМЪНТ АДСИЦ	-	-	-	0026	-	-	-	-	-	153%	153%	
27 ФАЗЕРЛЕС	-	1000	1000	1000	-	-	476%	476%	543%	-	499%	
28 ФЕЪР ПЛЕЙ ПРОПЪРТИС АДСИЦ	001	-	001	001	001	338%	-	098%	165%	120%	180%	
29 ФИНАНС АСИСТАНС МЕНИДЖЪНТ АДСИЦ	-	0213	0480	0390	0380	-	2132%	1702%	1182%	779%	1449%	
ОБЩО/СРЕДНО НЕЛИКВИДНИ						50.07%	71.09%	48.87%	57.60%	62.61%		
ОБЩО/СРЕДНО ЗА ВСИЧКИ						27.26%	37.53%	26.47%	31.57%	32.93%		
МЕДИАНА НЕЛИКВИДНИ						4.30%	3.54%	4.01%	5.07%	3.17%		
МЕДИАНА ЛИКВИДНИ И НЕЛИКВИДНИ						4.46%	3.56%	3.81%	4.73%	3.18%		

Забележка: Изчисленията са на база гласувани или предвидени за гласуване дивиденсти, ценя към ex-div дата или текущи ценя към 16 септември 2022

*приблизително акция; **предстои гласуване на дивиденста; ***предстои получаване на дивиденст

Източник: БФЕ, изчисления на "Бланк трейдинг"

Преглед на оригинала

И така, за инвеститора на българския пазар, който търси не само плащания и доходност, но и възможност да купи или продаде акцията, останаха 16 възможности. Те средно носят 3.24% и най-високата доходност имат две дружества, които също са свързани със земеделието. "Аванс терафонд" АДСИЦ, което притежава земеделски земи, с доход 6% и финансовата компания "Елана агрокредит", която кредитира собствениците на земите, с доход 6.5%. Продуктивността на актива и най-вече развитието на пазара на земя допринасят за тези отлични резултати. Но дори доход от 3-4% е добро постижение, когато сравняваме с депозити или облигации.

Растат ли дивидентите

Това е въпросът, който движи капиталите в дългосрочен план. Шест са компаниите с растеж през миналата година и ако погледнем през последните години, е трудно да кажем, че те имат продължителна история на повишаване на плащанията. Не може да ги сравняваме с "дивидентните аристократи" на щатския пазар, но и няма нужда. Българският

пазар няма историята и практиката на развитите борси. Сега се гради основата и отношението на мениджмънта и мажоритарните собственици към останалите акционери ще трябва да следва практиката на Запад, включително и по време на криза.

К | ДОХОДНОСТИ

Лихви срещу дивиденди

Източник: БФБ, БНБ, „Елана трейдинг“

Преглед на оригинала

Предизвикателствата през 2024 г. вече се виждат в отчетите на компаниите. Втората половина на годината също ще премине под знака на трудностите, а обичайно глобалната рецесия у нас се усеща със закъснение. Така че дивидентната доходност и стабилността на плащанията ще стават все по-релевантни обяснения за поведението на акциите на българските компании. Следващата криза, която централните банкери се опитват да спрат с пониженията на лихвите, ще е предизвикателство за компаниите с дивиденди. Дали те ще успеят да лавират между затрудненията и възможностите? И как това ще се отрази на дивидентната им политика? Въпроси, които ще определят цените през 2025 г.

✓ Окончателно: гаранция 50 000 лв./MW и за батериите

Малко повече от месец след анонса, че предстои да се въведе гаранция за запазване на капацитет и за батериите, депозитът вече е факт. Мярката е част от измененията и допълненията в наредба №6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, които бяха приети окончателно от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР). Предвижда се инвеститорите да плащат депозит 50 000 лв. за всеки мегават мощност, която ще се присъединява към електропреносната или електроразпределителните мрежи.

Целта е така да се пресекат възможностите за злоупотреби и се насърчи реалният инвеститорски интерес към съхраняване на енергия от ВЕИ. И по-конкретно - идеята е гаранцията да служи за спирачка на фирми, които резервират капацитет и после го препродават на реални инвеститори. В момента гаранции в същия размер важат за новите ВЕИ производители, като целта е същата - ограничаване на спекулата.

Батерии под въпрос

Промените в наредба б са свързани с отстраняване на потенциални проблеми пред реализацията на финансираня с 1.2 млрд. лв. проект ReStore по Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Проектът предвижда изграждане на батерии за съхранение на електроенергия с мощност 3000 мВтч, а **крайният срок за набиране на заявления е до 21 ноември**. Безвъзмездното финансиране по настоящата процедура е в размер на 1 153 939 700 лева.

Схемата бе отворена на фона на неяснотите около втория транш по ПВУ, а интересът към нея може рязко да намалее, след като България отказа да изпълни ключови за плащанията реформи като реструктурирането на БЕХ и отделянето на двата оператора от него - ЕСО и "Булгартрансгаз". С това към момента страната ни на практика се отказа от новите плащания, които не е ясно кога и как ще бъдат достъпни.

Иначе сумата по депозита за батериите ще е дължима при получаване на становище от мрежовия оператор за присъединяване на обекта за съхранение на електроенергия и може да бъде както банкова гаранция, така и паричен депозит. Ако в тримесечен срок от издаването на становището инвеститорът не внесе исканата сума, становището става невалидно.

При присъединяване на обекта гаранцията ще бъде възстановявана на съответния инвеститор. Ако той не е подал заявление за сключване на предварителен договор за присъединяване, мрежовият оператор ще си приспада от гаранцията извършените разходи за осигуряване на достъп на обекта до енергийната система, уточняват експертите на КЕВР.

Облекчени процедури

Промените в наредбата съвсем не засягат единствено въвеждането на новата такса. С тях се облекчава процедурата по проучване на условията и начина на присъединяване на нови ВЕИ с оглед на спецификите при изграждането на този вид обекти.

Уреждат се отношенията между лицата, подали искане за проучване и/или за присъединяване на обекти, и мрежовите оператори, както и между самите оператори на електрически мрежи. От КЕВР смятат, че за ВЕИ производителите е целесъобразно становището и предварителният договор за присъединяване да могат да се предоставят в един поранен етап от инвестиционния проект, като се разглеждат и различни хипотези, тъй като процедурата няма как да бъде уеднаквена.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, Денят започва"

- Тема: За ескалацията на военните действия в Близкия изток и условията за спиране на огъня в Ливан; Анализ на проф. Владимир Чуков
- Тема: За новата академична година, студентите и образованието в "Алма Матер"; Говори ректорът на Софийския университет "Св.Климент Охридски" проф.Георги Вълчев
- Тема: Защо все повече българи избират да инвестират в злато; Коментар на експерта Макс Бакляян

бТВ, „Тази сутрин"

Нова телевизия, „Здравей, България"

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Харчим поне една минимална заплата за спорт, езици и изкуства на дете
- в. Труд - Куца система ни пази от бедствия и аварии
- в. Телеграф - Връчват призовки на длъжници, докато са в Гърция

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Достойни заплати за медиците - задача №1 за новия шеф на лекарския съюз
- в. 24 часа - 7-те месеца на КПК 27 обвинени шеф на митниците в ареста и много политическо говорене
- в. 24 часа - Зимата притесни бизнеса, но засега няма да вдига цените
- в. 24 часа - София с бърза реакция! Прибра група българи от Ливан
- в. Труд - Бойко Борисов, лидер на ГЕРБ: Решаваме мигрантската криза, ако спечелим убедително изборите
- в. Труд - Преизчисляват 430 хил. пенсии
- в. Телеграф - Димката с винетките на София заради 3 млн. лева

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Младши инспектор Румен Евтимов: Полицаяте сме като психолози - знаем кога шофьор се е объркал без умисъл. За дребни нарушения проявяваме човещина
- в. Труд - Никола Янков, лидер на икономическия екип на „Синя България": Държавата няма пари за обещанията, които се сипят в предизборната кампания
- в. Телеграф - Новият председател на българския лекарски съюз, д-р Николай Брънзалов: Започвам преговори с НЗОК

Водещи анализи

- в. 24 часа - Уви, пълният Шенген за нас ще си остане неизпълнено очакване
- в. Труд - Нашият икономически модел е сбъркин, живеем на заем
- в. Телеграф - Фатален ли ще бъде ударът срещу Хизбула

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.